

Perheiden varhaisesta tuesta on huolehdittava myös sosiaalihuoltolain muuttuessa – säilytetään perheneuvolatoiminta

Esitys sosiaalihuoltolain muuttamiseksi etenee päätöksentekoon. Uudistuksen virallisena tavoitteena on siirtyä erillisistä lakisääteisistä palveluista kokonaisvaltaisempaan palveluun, joka vastaisi joustavammin perheiden tarpeisiin. Uudistukseen liittyy kuitenkin tavoite saavuttaa hyvinvointialueilla 100 miljoonan euron vuosittaiset säästöt.

Ehdotuksen mukaan kasvatusta- ja perheneuvonnan järjestäminen ei olisi enää erikseen lakisääteistä. Sen sijaan perhetyö, tehostettu perhetyö, perheneuvonta ja kotiin vietävä perhekuntoutus yhdistettäisiin uuden lapsiperhepalvelun alle. Laki ei ota kantaa siihen, miten palvelut organisoidaan, mikä antaa hyvinvointialueille enemmän vapautta päättää siitä, millaisia palveluita ne alueellaan tarjoavat.

Pirkanmaan hyvinvointialue on ottanut virallisessa lausunnossaan kantaa lakiluonnokseen. Hyvinvointialueen mukaan uudistus näyttäytyy osin ristiriitaisena: vaatimukset kasvavat, mutta hyvinvointialueen taloudelliset edellytykset niiden toteuttamiseen heikkenevät. Muilla hyvinvointialueilla on herännyt kriittistä keskustelua kasvatusta- ja perheneuvonnan itsenäisen aseman purkamisesta. Monet alueet jakavat pelon siitä, että säästöpainetta varhainen ja ennaltaehkäisevä tuki murenee. Kun lakisääteinen velvoite poistuu ja valta siirtyy alueille vaarana on, että tiukassa taloustilanteessa painopiste siirtyy kalliimpiin korjaaviin palveluihin.

Myös alan ammattiliitot ovat ilmaisseet vakavan huolensa lakimuutoksesta. Psykologiliitto arvioi, että lakisääteisyys poistuminen voi johtaa palvelujen supistamiseen, sillä hyvinvointialueiden vaikeassa taloustilanteessa on haastavaa ylläpitää vapaaehtoisia palveluita. Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia puolestaan muistuttaa, että muutos voi lisätä alueellista eriarvoisuutta ja johtaa vaihtelevaan palvelutasoon eri puolilla Suomea.

Ennaltaehkäisevän työn ja matalan kynnyksen tuen merkitys on suuri. Jos perheneuvolojen tarjoamaa varhaista tukea vähennetään rahoituspaineiden vuoksi, riskinä on, että perheiden ongelmat syvenevät. Tämä voi näkyä myöhemmin palveluntarpeen kasvuna ja lisäkustannuksina raskaimmissa palveluissa, kuten lastensuojelussa ja erikoissairaanhoidon puolella. Palvelun rakenteita ja nimeä ei pidä säästöpainetta vastaan murentaa uuden laajan lapsiperhepalvelun alle siten, että sen tarjoama erityisosaaminen ja matala kynnykset katoavat.

Esitämme, että Pirkanmaan hyvinvointialue tekee päätöksen pitää kiinni olemassa olevasta perheneuvolatoiminnastaan, vaikka lakisääteinen velvoite poistuisi.

Tampereella 15.6.2026

Pirkanmaan Vihreä aluevaltuustoryhmä

Lotta Hamari

Milka Hanhela

Markku Virkamäki

Mikko Aaltonen